

mindelige praksis – at have fordelene ved i god tid, inden spørgsmålet bliver aktuelt, at forbedre den danske lovgivning, således at en rettidig ratifikation med hensyn til tredje fase kan gennemføres, hvis et flertal i Folketinget måtte ønske det, må der også peges på muligheden for at undgå mulig fortolkningstvivl, jf. Justitsministeriets redegørelse, side 50 f.

Grundlovens krav om 5/6 flertal i Folketinget eller en folkeafstemning er særdeles kompliceret og krævende at arbejde med. Det synes vanskeligt at give en juridisk begrundelse for at stille krav om gentagelse af § 20-proceduren omkring et spørgsmål, som i retlig henseende er afklaret i den foreliggende traktat. Ønsker et flertal i Folketinget til den tid, at der skal være en folkeafstemning om spørgsmålet, vil dette være muligt.

Med hensyn til det samme spørgsmål vedrørende anvendelsen af bestemmelsen i art. K.9. bliver de retstekniske fortrin ved en samlet løsning endnu tydeligere.

Den situation kan meget tænkeligt opstå, at EF i de kommende år løbende vedtager at overføre områder fra det mellemfolkelige samarbejde i søjle 3 til et kommunautært samarbejde i søjle 1. Indebærer overførslen, at der inden for disse områder i overensstemmelse med de almindelige regler for EF-samarbejdet vedtages umiddelbart anvendelige retsfor skrifter, vil det føre til, at der, hvis der ikke opnås 5/6 flertal i Folketinget for den overladelser af beføjelser, som en overførsel fra søjle 3 til søjle 1 afstedkommer, jævnligt skal afholdes folkeafstemning efter grundlovens § 20, medmindre Danmark på forhånd opgiver at følge med i udviklingen af EF-samarbejdet på disse områder.

Spørgsmål nr. 6:

»I lyset af den kritik, der er rejst af professorerne Germer og Zahle, ønskes regeringens kommentarer til det grundlovmæssige i den valgte fremgangsmåde vedr. overladelser af beføjelser, der først bliver aktuelle ved Danmarks eventuelle deltagelse i 3. fase«.

Svar:

Professor, dr. jur. Peter Germer og professor, dr. jur. Henrik Zahle har i interviews i dagspressen kommenteret Justitsministeriets notat af 3. marts 1992.

Udtalelserne fra de to professorer rejser dels et retligt spørgsmål, dels et praktisk/politisk spørgsmål.

I et interview i dagbladet Information den 14.-15. marts 1992 erklærer professor Peter Germer sig enig med Justitsministeriet i, at der ikke er retlige hindringer for, at man afgiver suveræniteten på én gang. »Justitsministeriet har ret i, at grundloven ikke hindrer, at man afgiver suveræniteten på en gang«.

Om det praktisk/politiske spørgsmål udtaler professor Peter Germer bl.a., at »noget andet er, om det er naturligt. Justitsministeriet mener, at der kan opstå betydelige praktiske problemer, hvis man ikke gør det samlet. Den opfattelse deler jeg ikke. Efter hele forløbet af de politiske forhandlinger i Danmark og EF er det naturligt, at man tager det i to omgange«.

Professor Henrik Zahle udtaler sig mere forbeholdent om spørgsmålet. »Vi står her over for en foregriben, der har en anden karakter, end vi har set før. Her er der jo tale om, at EF's Ministerråd om nogle år skal afgøre, om vi opfylder kravene til at være med i ØMU's 3. fase – det er her, suverænitetsspørgsmålet bliver aktuelt. Samtidig har vi en ret til efter Traktaten at afgøre, om vi overhovedet vil være med. Overgangen – og suverænitetsafgivelsen – er derfor ikke en given sag, der sker automatisk. . .«.

Regeringen har fundet det mest korrekt allerede fra starten at pege på alle de områder, som kræver anvendelse af grundlovens § 20, uanset at visse områder først får virkning i praksis efter overgangen til 3. fase af ØMU'en. Det er dette, der ligger i regeringens lovforslag (L 240), og som nærmere er begrundet i Justitsministeriets notat om visse statsretlige spørgsmål ved Danmarks tiltrædelse af traktaten om Den Europæiske Union. Regeringen ville med rette have kunnet kritisere, hvis den ikke havde valgt denne fremgangsmåde, eftersom der foreligger én samlet Traktat, der som bekendt består af fælles indledende bestemmelser, tre søjler og fælles afsluttende bestemmelser.

Den valgte fremgangsmåde går ud på, at den samlede Traktat ratificeres nu, og at den nødvendige overladelser af beføjelser sker nu. Med andre ord gennemføres § 19- og § 20-proceduren samlet for den samlede Traktat på samme tidspunkt.

På det tidspunkt, hvor Rådet skal træffe be-